

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองรองจากเชียงใหม่ นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีสาขาการผลิตทั้งภาคการเกษตร เช่น ข้าว ลำไย ลิ้นจี่ ลำไย และลิ้นจี่ กระจ่าง ถั่วเหลือง และหอมแดง โดยนับจากปี 2542 จนถึงปี 2545 มากขึ้นนั้น มูลค่าผลผลิตเท่ากับ 6,576 5,770 6,664 และ 8,354 ล้านบาทตามลำดับ ส่วนการผลิตนอกภาคการเกษตรที่มีสาขาการผลิต เช่น ภาคบริการ การค้าขาย การก่อสร้าง การผลิตอุตสาหกรรม ฯลฯ มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2542-2545 เท่ากับ 25,196 25,066 25,242 25,583 และ 26,836 ล้านบาทตามลำดับ แสดงในตารางที่ 1

หากพิจารณาจากผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ของสาขาการผลิตของจังหวัดเชียงรายพบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิตจังหวัดเชียงราย ปี 2545 ผลิตภัณฑ์จังหวัดรวม 35,190 ล้านบาท และรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของประชากร 31,448 ล้านบาท และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2544 ผลิตภัณฑ์จังหวัดรวมเพิ่มขึ้น 2,006 ล้านบาท (ร้อยละ 6.24) และรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของประชากรเพิ่มขึ้น 1,884 ล้านบาท (ร้อยละ 6.60) รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของประชากรในจังหวัด ลำดับที่ 14 ของภาคเหนือ และลำดับที่ 56 ของประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

การเป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดกับ 3 ประเทศอัน ได้แก่ ประเทศพม่า ลาว และจีนตอนใต้ ทำให้การค้าชายแดนบริเวณภาคเหนือตอนบนในพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย ปริมาณการค้าที่ผ่านพิธีการศุลกากรในปี 2536 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,703.45 ล้านบาท จำแนกเป็นการนำเข้า 121.45 ล้านบาท และการส่งออก 1,582.40 ล้านบาท ซึ่งประเทศไทยได้เปรียบดุลการค้า 1,460.95 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการค้าในปี 2545 ที่มีมูลค่าการค้ารวม 3,825.75 ล้านบาท จำแนกเป็นการนำเข้า 886.48 ล้านบาท และการส่งออก 2,959.27 ล้านบาท ทำให้ประเทศไทยได้เปรียบดุลการค้าในปี 2545 จำนวน 2,092.79 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 4 โดยมีสินค้านำเข้าที่สำคัญคือ โคนและกระบือมีชีวิต ไม้แปรรูป ถ่านหินลิกไนท์ แอปเปิ้ลสด สาลี่สด ฯลฯ

ตารางที่ 1.1 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดเชียงราย

รายการ	หน่วย	2542	2543	2544	2545	2546
1. การเงินการธนาคาร						
1.1 จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์	สำนักงาน	56	55	53	50	50
1.2 เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์	ล้านบาท	27,463	29,321	30,138	28,121	27,592
1.3 เงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์	ล้านบาท	19,934	17,976	16,352	17,771	18,212
1.4 สัดส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก	ร้อยละ	72.6	61.0	54.3	63.2	66.0
1.5 เงินที่ธนาคารพาณิชย์นำฝากผู้แทนฯ	ล้านบาท	33,229	35,803	35,476	39,120	n.a.
1.6 เงินที่ธนาคารพาณิชย์เบิกผู้แทนฯ	ล้านบาท	15,170	14,031	16,502	20,837	n.a.
2. ฐานะการคลัง (ปีงบประมาณ)						
2.1 รายได้	ล้านบาท	1,004	805	838	1,004	1,043
2.2 รายจ่าย	ล้านบาท	7,828	8,501	8,931	9,747	9,108
2.3 कुลเงินในงบประมาณ	ล้านบาท	-6,823	-7,696	-8,093	-8,743	-8,065
2.4 อัตรการเบิกจ่าย	ล้านบาท	92.4	94.4	92.7	95.1	93.6
3. เงินโอนแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ	ล้านบาท	170	194	213	177	n.a.
4. การลงทุนภาคเอกชน						
4.1 เงินลงทุนของโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน	ล้านบาท	0	128	20	0	171
4.2 พื้นที่ก่อสร้างในเขตเทศบาล	ตารางเมตร	62,011	67,617	97,831	131,353	131,639
4.3 เงินลงทุนของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตจัดตั้ง	ล้านบาท	220	203	90	246	239
4.4 สินเชื่อธนาคารพาณิชย์						
4.4.1 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	ล้านบาท	1,106	942	685	610	693
4.4.2 ก่อสร้าง	ล้านบาท	1,327	1,190	1,124	1,115	969
5. การใช้จ่ายภาคเอกชน						
5.1 ภาษีมูลค่าเพิ่มประเภทการขายส่งขายปลีก การซ่อมแซมฯ (7%)	คัน	131	117	130	142	161
5.2 ยอดจดทะเบียนรถยนต์	คัน	2,009	2,751	2,478	3,605	4,949
5.3 ยอดจดทะเบียนจักรยานยนต์ 6/	ล้านบาท	10,066	16,171	19,923	25,571	30,215
5.4 การใช้ไฟฟ้าของครัวเรือน 7/	ล้านบาท	213.4	219.8	240.2	235.8	252.0
5.5 สินเชื่อธนาคารพาณิชย์						
5.5.1 สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์กรรม	ล้านบาท	8,314	7,668	6,885	8,115	8,111
5.5.2 สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	ล้านบาท	3,697	3,324	2,922	3,336	3,682

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย (2546)

ตารางที่ 1.1 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2542	2543	2544	2545	2546
6. บริการ						
6.1 ภาษีมูลค่าเพิ่มประเภทโรงแรมและ ภัตตาคาร	ล้านบาท	28.7	26.5	28.1	28.2	26.3
6.2 จำนวนนักท่องเที่ยว	คน	631,843	713,439	677,512	712,034	717,799
- ไทย	คน	341,304	404,303	362,076	403,842	467,517
- ต่างประเทศ	คน	290,539	309,136	315,436	308,192	250,282
6.2 จำนวนผู้โดยสารผ่านท่าอากาศยาน	คน	525,968	581,207	533,300	463,012	420,063
9/ 6.3 การใช้ไฟฟ้าของภาคบริการ	ล้าน กิโลวัตต์- ชม	22.0	25.1	26.4	27.1	29.2
6.4 สินเชื่อธนาคารพาณิชย์เพื่อภาค บริการ	ล้านบาท	1,568	1,471	1,510	1,517	1,258
7. การค้าต่างประเทศ						
7.1 นำเข้า	ล้านบาท	965	835	1,108	976	1,606
7.2 ส่งออก	ล้านบาท	2,819	3,790	3,615	4,379	5,186
8. เหมือนแร่						
8.1 หินปูน	เมตริกตัน	640,007	767,130	1,245,950	1,471,030	1,230,642
8.2 บอลเคลย์	เมตริกตัน	21,403	33,213	1,490	19,730	8,625
9. ผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ						
9.1 ข้าวนาปี	เมตริกตัน	498,611	500,509	510,419	508,495	520,238
9.2 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	เมตริกตัน	187,648	190,260	214,561	215,372	358,418
9.3 กระเทียม	เมตริกตัน	9,877	10,773	11,715	11,370	9,890
9.4 ถั่วเหลือง	เมตริกตัน	5,966	6,652	6,416	6,191	5,175
9.5 หอมแดง	เมตริกตัน	4,552	5,131	5,799	6,031	5,513
9.6 ลำไย	เมตริกตัน	11,286	32,763	18,551	43,194	94,179
9.7 ลิ้นจี่	เมตริกตัน	14,661	18,641	15,439	18,971	18,000
9.8 ไม้ยาเวอร์จิเนีย	เมตริกตัน	5,074	2,780	2,638	2,730	2,222

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย (2546)

ตารางที่ 1.2 ผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2541-2545 (หน่วย : ล้านบาท)

สาขาการผลิต	2541	2542	2543	2544	2545P
ภาคเกษตร	6,567	5,770	6,664	7,540	8,354
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	6,419	5,619	6,484	7,386	8,198
การประมง	147	151	180	155	156
ภาคนอกเกษตร	25,196	25,066	25,242	25,583	26,836
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	154	207	180	199	246
การผลิตอุตสาหกรรม	1,427	1,283	1,387	1,484	1,413
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	657	603	672	643	654
การก่อสร้าง	1,743	1,767	1,228	1,129	1,757
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม	7,561	7,986	8,096	8,268	8,198
โรงแรมและภัตตาคาร	862	1,089	1,143	1,127	1,169
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการ คมนาคม	2,251	2,149	2,279	2,064	2,178
ตัวกลางทางการเงิน	2,450	1,476	1,326	1,333	1,395
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	2,189	2,274	2,322	2,332	2,354
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคม	1,641	1,708	1,944	2,005	2,331
การศึกษา	2,737	2,815	2,870	3,082	3,176
การบริการด้านสาธารณสุขและงานสังคม สงเคราะห์	1,196	1,345	1,426	1,540	1,578
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการ ส่วนบุคคลอื่น	269	302	303	300	304
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	60	64	69	77	83
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	31,763	30,836	31,906	33,124	35,190

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย (2546)

ตารางที่ 1.3 ผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาปี 2531 จำแนกตามสาขาการผลิตจังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2541-2545 (หน่วย : ล้านบาท)

สาขาการผลิต	2541	2542	2543	2544	2545P
ภาคเกษตร	3,682	3,710	4,206	4,343	4,519
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	3,603	3,624	4,105	4,252	4,426
การประมง	80	86	101	91	93
ภาคนอกเกษตร	14,472	14,588	14,542	14,565	15,342
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	113	163	134	151	196
การผลิตอุตสาหกรรม	687	705	727	737	798
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	453	467	533	535	551
การก่อสร้าง	884	911	624	559	851
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม	4,280	4,595	4,563	4,564	4,542
ยานยนต์ จักรยาน ของใช้ส่วนบุคคล และ ของใช้ในครัวเรือน					
โรงแรมและภัตตาคาร	428	549	577	563	566
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการ คมนาคม	1,675	1,650	1,785	1,719	1,872
ตัวกลางทางการเงิน	1,437	860	764	756	785
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และ บริการธุรกิจ	1,798	1,871	1,910	1,929	1,970
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกัน ประเทศ รวมทั้งการประกันสังคม	771	788	877	890	1,017
การศึกษา	1,227	1,242	1,236	1,309	1,329
การบริการด้านสาธารณสุขและงานสังคม สงเคราะห์	533	580	604	646	653
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วน บุคคลอื่นๆ	159	176	175	172	173
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	29	31	33	36	38
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	18,155	18,298	18,748	18,907	19,861

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย (2546)

การค้าชายแดน ตามคำจำกัดความของกรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์ (2529) หมายถึง การค้าที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ของประชาชนหรือผู้ประกอบการค้าที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน ที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้ทำการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประชาชนที่อยู่อาศัยตามบริเวณชายแดนของทั้งสองฝ่าย โดยมีมูลค่าทางการค้าครั้งละไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน เช่น สินค้าอุปโภคและบริโภค สินค้าเกษตรบางชนิดและสินค้าที่หาได้จากธรรมชาติ เช่น ของป่า ซากสัตว์ เป็นต้น เป็นการค้าที่มีกรรมวิธีไม่ยุ่งยากและมีความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งลักษณะของการค้าชายแดนของประเทศไทยในปัจจุบันจะแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ คือการค้าชายแดนที่แท้จริงของประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนของทั้งสองฝ่าย ซึ่งมักเป็นการค้าขายแลกเปลี่ยนของกินของใช้ที่จำเป็นและมีมูลค่าไม่มากนัก การค้าแบบแลกเปลี่ยนที่มีลักษณะกระทำกันเองไม่ผ่านระบบราชการ หรือการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร ซึ่งถือว่าเป็นการลักลอบค้าหรือการค้าที่ผิดกฎหมาย ที่อาจมีกลุ่มทุนการเมืองและอิทธิพลหนุนหลัง และเป็นการค้าที่แอบแฝง ปิดบัง ไม่ยอมรับให้เป็นกิจกรรมของเศรษฐกิจในระบบ ทั้งที่กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการผลิต รายได้ การจ้างงาน และใช้ทรัพยากรเช่นเดียวกับกิจกรรมเศรษฐกิจในระบบทั่วไป และการค้าผ่านชายแดน (Cross-border Trade) ที่มีลักษณะคล้ายกับการค้าระหว่างประเทศทั่วไป ซึ่งการค้าลักษณะนี้ได้กลายเป็นด้านหลักของการค้าชายแดนในปัจจุบัน ที่มีมูลค่านำเข้า-ส่งออกสูง และทำในรูปแบบของบริษัทหรือนิติบุคคล

จากสถิติของมูลค่าการค้าดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนบริเวณพื้นที่จังหวัดเชียงรายในช่วงสิบปีที่ผ่านมาที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ประกอบกับแนวโน้มการค้าชายแดนของจังหวัดเชียงรายที่จะเปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากนโยบายทางภาครัฐ เช่น การค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ภายหลังจาก การตกลงเปิดเสรีการค้า (Free Trade Area : FTA) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ของการพัฒนาพื้นที่ชายแดน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและโอกาสทางเศรษฐกิจของพื้นที่เมือง ชุมชนและคนในพื้นที่ จึงได้มีการกำหนดให้จังหวัดเชียงรายเป็นสถานที่เหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยให้อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นสองในสามเมืองสำหรับโครงการ นำร่องตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มี.ค. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546)

ตารางที่ 1.4 สถิติมูลค่าการค้าชายแดนด้านจังหวัดเชียงราย

ปี	มูลค่าการค้า (ล้านบาท)			
	นำเข้า	ส่งออก	รวม	ดุลการค้า
2536	121.45	1,582.40	1,703.45	1,460.95
2537	227.03	1,883.02	2,110.05	1,655.99
2538	135.97	1,969.98	2,105.95	1,834.01
2539	266.39	2,338.99	2,605.38	2,072.60
2540	353.80	2,952.41	3,306.21	2,598.57
2541	625.61	2,601.13	3,226.74	1,975.52
2542	965.90	2,818.60	3,784.50	1,852.70
2543	841.49	3,780.29	4,621.78	2,938.80
2544	1,107.18	3,612.43	4,719.61	2,505.25
2545	866.48	2,959.27	3,825.75	2,092.79
2546*	729.98	1,966.24	2,696.22	1,236.26

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย (2546)

หมายเหตุ : ข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม- กันยายน 2546

ซึ่งถึงแม้ว่าการค้าชายแดนเป็นการค้าระดับท้องถิ่นที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดนระหว่างประชาชนหรือผู้ประกอบการที่มีถิ่นที่อยู่คนละประเทศ โดยไม่จำเป็นต้องมีสัญญาการค้าระหว่างกันนี้เองที่ทำให้การค้าชายแดนมีมูลค่าการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด (ดูตารางที่ 4 ประกอบ) โดยสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้เงินสกุลท้องถิ่น การค้ากระทำทั้งการค้าที่ผ่านและไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร เนื่องจากการเคลื่อนย้ายสินค้าทำได้ง่ายและขาดต่อการควบคุม

ตารางที่ 1.5 การค้าชายแดนของภาคเหนือ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2542	2543	2544	2545	2546
ภาคเหนือ-พม่า	5,792.7	7,568.1	5,880.0	4,720.1	8,488.6
ส่งออก	4,883.7	6,636.5	4,069.5	3,915.7	7,519.0
นำเข้า	908.9	931.6	1,810.5	804.4	969.6
ดุลการค้า	3,974.8	5,704.8	2,259.1	3,111.2	6,549.4
ภาคเหนือ-ลาว	913.3	1,049.9	1,148.7	1,054.0	853.5
ส่งออก	457.9	579.4	621.1	607.1	551.2
นำเข้า	455.4	470.4	527.6	446.8	302.3
ดุลการค้า	2.5	109.0	93.4	160.3	248.9
ภาคเหนือ-จีนตอนใต้	868.4	1,154.2	2,772.6	3,199.5	4,162.5
ส่งออก	438.4	851.7	2,225.6	2,737.5	3,075.1
นำเข้า	430.0	302.5	547.0	462.0	1,087.4
ดุลการค้า	8.4	549.2	1,678.6	2,275.4	1,987.7
มูลค่าการค้า	7,574.4	9,772.1	9,801.3	8,973.6	13,504.6
ดุลการค้า	3,985.7	6,363.0	4,031.1	5,547.0	8,786.0

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย (2547)

จากสถิติการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอดีตนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างท้องถิ่นของประชาชนในเขตชายแดนที่ติดต่อกันเท่านั้น แต่หลังจากที่ความสัมพันธ์ของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่ติดต่อกัน ทางด้านการเมือง และการค้า รวมถึงด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยภายหลังจากเปิดจุดการค้า กับประเทศสหภาพพม่าและลาวแล้วพบว่าปริมาณการค้าที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต โดยเริ่มตั้งแต่ในปี 2540 ภาคเหนือมีมูลค่าการค้าชายแดนรวมทั้งหมด 5,932.94 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2539 ร้อยละ 32.51 โดยแบ่งเป็นมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทย-สหภาพพม่า 5,382.99 ล้านบาท (ร้อยละ 90.74) ไทย - สปป.ลาว 402.59 ล้านบาท (ร้อยละ 6.78) และไทย - จีน 147.36 ล้านบาท (ร้อยละ 2.48) ดังแสดงในตารางที่ 5

ดังนั้นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการค้าชายแดนกับการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงรายจึงนับเป็นประเด็นที่น่าสนใจ โดยต้องการศึกษาว่าการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงรายส่งผลต่อการค้าชายแดนอย่างไรบ้าง หรือจะส่งผลที่ตรงกันข้าม มีอะไรเป็น

สาเหตุที่ทำให้เป็นเช่นนั้น การเติบโตที่เป็นไปโดยธรรมชาติของการค้าขายตนเองเป็นตัวผลักดัน หรือการเติบโตของปริมาณเงินเป็นตัวจูงใจดังกล่าว หรือมูลค่าการค้าขายตนเองเป็นตัวกำหนดการเติบโตของปริมาณเงินจังหวัดเชียงราย จากความสำคัญดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของการค้าขายตนเองกับการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงราย เพราะยังไม่มีการศึกษาในเรื่องนี้มาก่อนจากการศึกษาที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อหารูปแบบความสัมพันธ์ของการค้าขายตนเองและการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงรายได้อย่างถูกต้อง

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการค้าขายตนเองกับการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงราย
- 2) หารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการค้าขายตนเองกับการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงรายได้

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการค้าขายตนเองกับการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงราย
- 2) ใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการศึกษาพัฒนาการค้าขายตนเองให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาระบบเศรษฐกิจขายตนเอง
- 3) เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายตนเองได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างการค้าขายตนเองกับการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงราย เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้อย่างถูกต้องในการนำเอาผลการศึกษาดังกล่าวไปใช้หรือไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษานี้เราจะนำข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลลักษณะอนุกรมเวลา (time-series data) มาทดสอบเพื่อดูว่าข้อมูลที่ได้มีลักษณะเป็น stationary หรือไม่โดยการทดสอบ unit root หลังจากนั้นทำการทดสอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (cointegration) ของมูลค่าการค้าชายแดนและปริมาณเงินของจังหวัดเชียงราย และท้ายสุดจะทำการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุเป็นผล (Granger Causality Test) ของการค้าชายแดนและการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว คือการค้าชายแดนและการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย โดยจะทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในสมการถดถอย ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และทดสอบว่าอะไรคือสาเหตุ (causes) และอะไรคือผลของสาเหตุนั้น (effects)

1.5 ขอบเขตของการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการค้าชายแดนกับเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงรายนั้น เราสามารถทำได้โดยใช้ข้อมูลรายเดือนของปริมาณเงิน (M1) ในระบบธนาคารพาณิชย์ และข้อมูลมูลค่าการค้าชายแดน ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2546